

Hänvisning
Begäran om utlåtande 18.10.2024
VN/1915/2024

Utrikesministeriet
Pb 176
FI-00023 STATSRÅDET

Kontaktperson
Maija Häggblom, telefon +358 (0)18 25458
maija.haggblom@regeringen.ax

kirjaamo.um@gov.fi

Ärende

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av avtalet inom ramen för Förenta Nationernas havsrättskonvention om bevarande av marin biologisk mångfald i områden utanför nationell jurisdiktion

Bakgrund

Utrikesministeriet har av Ålands landskapsregering inbegärt ett utlåtande om utkastet till regeringens proposition om godkännande och sättande i kraft av avtalet inom ramen för FN:s havsrättskonvention om bevarande och hållbar användning av marin biologisk mångfald i områden utanför nationell jurisdiktion.

FN:s havsrättskonvention trädde i kraft 1994. Finland ratificerade konventionen i juni 1996. Lagtinget lämnade sitt bifall till att konventionen trädde i kraft också för Ålands del den 3 juni 1996. Konventionen i fråga reglerar staternas rättigheter och skyldigheter vad gäller oceaner, tillgångarna inom dem samt skyddet av den marina miljön samtidigt som den anses utgöra den rättsliga ramen för all havsrelaterad verksamhet. Tidigare har två genomförandeavtal ingåtts om havsrättskonventionen: avtalet från 1994 i fråga om vissa frågor om djuphavsgruvdrift och 1995 i fråga om långvandrande fiskbestånd. Det tredje genomförandeavtalet antogs 2023 och handlar om bevarande och hållbar användning av marin biologisk mångfald utanför nationell jurisdiktion, det så kallade BBNJ-avtalet (Biodiversity Beyond National Jurisdiction). BBNJ-avtalet innebär ett stort steg framåt för att kunna skydda världshavets biologiska mångfald från skadlig påverkan. Det sätter också upp ramar för hur nyttan av de genetiska resurser som finns i havet ska komma alla länder till godo och även hur utvecklingsländer genom kunskap ska få möjligheter att kunna genomföra avtalet.

Det nya avtalet är ett tilläggsavtal till havsrättskonventionen och gäller i det så kallade fria havet och havsbotten utanför länders utökade kontinentsockel, alltså i områden utanför nationell jurisdiktion.

Avtalet undertecknades av EU (rådets beslut (EU 2023/1974) och de flesta medlemsstaterna, däribland Finland, den 20 september 2023. Senare har alla EU:s medlemsstater undertecknat det. Innan avtalet träder i kraft behöver minst 60 stater ratificera det.

Behörighetsfördelningen mellan riket och landskapet

Även om natur- och miljövård i sig enligt 18 § 10 punkten hör till åländsk behörighet inom Åland på landskapets område, så som det definieras i 2 § självstyrelselagen, faller inte BBNJ-avtalet inom Ålands lagstiftningsbehörighet, inte heller bedöms det indirekt leda till behov av lagstiftningsåtgärder på Åland.

Att BBNJ-avtalet innebär ett stort steg framåt för att kunna skydda världshavets biologiska mångfald från skadlig påverkan är positivt, liksom det att ramar sätts upp för hur nyttan av de genetiska resurser som finns i havet ska komma alla länder till godo. Ålands landskapsregering har inget att invända i sak mot den aktuella propositionen.

Synpunkter

Ålands landskapsregering är tacksam för möjligheten att uttala sig i fråga om propositionen. Då avtalet inom ramen för Förenta Nationernas havsrättskonvention om bevarande av marin biologisk mångfald i områden utanför nationell jurisdiktion handlar om det fria havet och djuphavsbotten utanför de till den nationell jurisdiktionen tillhörande kontinentalsockeln och ekonomiska zonen konstateras att det inom Östersjön finns inga sådana områden utanför nationell jurisdiktion.

Minister

Jesper Josefsson

Naturvårdsintendent

Maija Häggblom